

KUOPION HALLINTO-OIKEUS

Puijonkatu 29 A, 2 krs
PL 1744
70101 KUOPIO
Puh. 010 364 2502
Faksi 010 364 2501

Oikeusministeriö
Lainvalmisteluosasto
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Oikeusministeriö

18.12.2008

ai 12.11.2007
laiv

LAUSUNTOPYYNTÖ OM 12/41/2007, OM004:00/2008

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa Kuopion hallinto-oikeudelta työryhmän mietinnöstä "Käsittelyn joutuisuus hallinnossa ja oikeussuojakeinot käsittelyn viivästyessä" (Oikeusministeriön työryhmämietintö 2008:5).

Ohessa Kuopion hallinto-oikeuden lausunto.

Kuopiossa 15.12.2008

Merja Koistinen
Merja Koistinen
toimistos sihteeri

LIITTEET

Kuopion hallinto-oikeuden lausunto
kopio lausuntopyynnöstä

Kuopion hallinto-oikeuden lausunto koskien käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeussuojakeinoja käsittelyn viivästyessä, työryhmämietintö 2008:5

Hallintotuomioistuinten keskeisimpänä tehtävänä on oikeusturvan toteuttaminen. Hallinto-oikeus tutkii yksilön aloitteesta hallintoviranomaisen antaman päätöksen lainmukaisuuden yksittäistapauksessa. Edellä mainitusta näkökulmasta katsottuna lainkäyttötoiminnasta tulisi pitää erillään hallintoviranomaisten toiminnan valvonta.

Hallituksen esityksessä todetaan, että viivästysvalitusasian käsittelyn hallintotuomioistuimessa tulisi olla yksinkertaista ja nopeaa ja että valitusviranomaisen ei tässä yhteydessä tutki pääasiaa. Edellä mainitusta vaatimuksesta huolimatta viivästysasian käsittely hallinto-oikeudessa voi muodostua ongelmalliseksi, aikaavieväksi ja hallinto-oikeuden resursseja sitovaksi.

Esityksen mukaan asia tulee vireille asianosaisen viivästysvalituksella. Viivästysvalituksen vireilläolo ei vaikuta hallintoviranomaisessa käsiteltävänä olevaan asiaan, vaan viranomaisen on jatkettava viivästyneeksi väitetyn asian käsittelyä. Edellä mainitusta johtuen hallinto-oikeus joutuu tekemään päätöksensä viivästysvalituksesta tilanteessa, jossa pääasiaa koskevat asiakirjat ovat hallintoviranomaisella. Tästä syystä viranomaisen viivästysvalituksen johdosta antaman lausunnon täytyy olla riittävän yksityiskohtainen, jotta hallinto-oikeus voisi arvioida käsittelyn kohtuullisuutta.

Hallinto-oikeuteen valitetaan lähes 300 erilaisesta asiaryhmästä, mistä johtuen viranomaiselle viivästysvalituksen johdosta mahdollisesti asetettavan määräajan pituuden ja uhkasakon suuruuden määrittäminen ei ole yksinkertaista.

Vaikka viivästysvalituksen käsittelyn hallinto-oikeudessa tulisi olla yksinkertaista ja joutuisaa, tulkinnanvaraisia tilanteita voi aiheutua asianosaisen oikeudesta tehdä viivästysvalitus. Tällaisia tulkinnanvaraisia tilanteita voi syntyä ainakin erilaisten valvontavalitusten yhteydessä esimerkiksi rakenus- ja terveydensuojeluasioissa, kun ensin täytyy selvittää, koskeeko asia viivästysvalituksen tehneen henkilön oikeutta tai etua.

Käsityksemme mukaan sama asia voi tulla viivästysvalituksena hallinto-oikeuden käsiteltäväksi useamman kerran. Tällainen tilanne voi syntyä, kun hallinto-oikeus on viivästysvalituksen johdosta asettanut viranomaiselle määräajan, jonka kuluessa asia on ratkaistava, mutta viranomaisen ei ratkaise asiaa edellä mainitussa määräajassa. Asianosaisen täytyy tällöin tehdä uusi kiirehtimisvaatimus ja viivästysvalitus. Mikäli kuitenkin ensimmäiseen kiirehtimisvaatimukseen annetusta vastauksesta kulumaan lähtenyt kuuden kuukauden määräaika on vielä auki, voiko asianosainen tällöin tehdä suoraan uuden viivästysvalituksen, jossa hän nyt vaatii uhkasakon asettamista, kun määräajan asettaminen ei ollut riittävä toimenpide.

Uudemman kerran asia tulee hallinto-oikeuteen vielä siinä vaiheessa, kun asianosainen vaatii asetetun uhkasakon tuomitsemista.

Valitusviranomainen voi ehdotuksen mukaan ottaa asian myös ratkaistavakseen, jos asian käsittely on aiheettomasti viivästynyt. Tähän vaihtoehtoon suhtaudumme suurella varauksella, koska tällöin yksi muutoksenhakuaste jäisi pois ja joissakin tapauksissa hallinto-oikeus on ainoa tai viimeinen valitusaste.

Edellä mainituista syistä johtuen viivästysvalituksen käsittely voi muodostua monivaiheiseksi ja työllistäväksi ja viedä resursseja hallinto-oikeuden varsinaisesta tehtävästä eli lainkäyttötoiminnasta. Tästä syystä johtuen hallinto-oikeuksiin tulisi antaa esityksen toteutuessa lisää resursseja. Olemme sitä mieltä, että hallinnon tulisi ensisijaisesti itse valvoa asioiden käsittelyn joutuisuutta. Esitys tarkoittaisi toteutuessaan itse asiassa sitä, että hallinnon sisäisestä valvonnasta aiheutuvia kustannuksia siirrettäisiin hallinto-oikeuksille. Hallinnon omia keinoja tehostaa käsittelyn joutuisuutta tulisikin pohdita tarkemmin. Näiden keinojen selvittämiseksi esitämme, että asian valmistelua olisi syytä vielä jatkaa.

Kuopiossa 12.12.2008

Riikka Tiainen ja Paula Vesterinen